

Det siger FOAs medlemmer i hjemmeplejen om arbejdet hos demente borgere

FOA har i perioden 13.-20. december 2011 gennemført en undersøgelse via forbundets elektroniske medlemspanel om arbejdet med demente borgere i hjemmeplejen.

Spørgsmålene blev stilet til de medlemmer i medlemspanelet, der har oplyst, at de arbejder i hjemmeplejen. Dette notat bygger på svar fra 261 medlemmer.

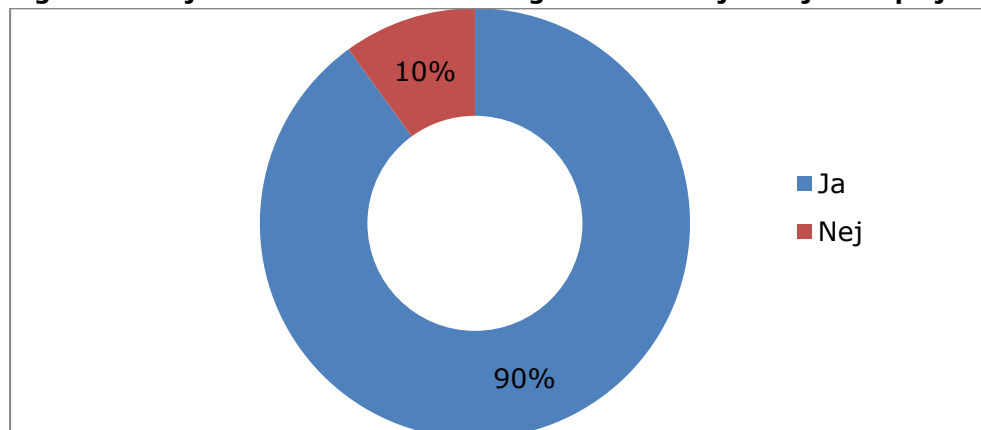
Hovedresultaterne af undersøgelsen er:

- 9 ud af 10 af medlemmer i hjemmeplejen arbejder med demente borgere. $\frac{3}{4}$ af disse medlemmer møder demente borgere dagligt.
- 2 ud af 3 medlemmer, der arbejder med demente, synes, at de i nogen grad har den fornødne viden og erfaring til dette. Lidt over $\frac{1}{4}$ synes, at de i høj grad har en sådan viden og erfaring.
- Mere end 9 ud af 10 har en demenskonsulent tilknyttet enten arbejdsplads eller kommune, som de kan søge råd og vejledning hos.
- 3 ud af 4 oplever, at der de seneste to år er kommet flere demente borgere i den hjemmepleje, hvor de arbejder.
- 4 ud af 10 har svaret, at det i høj grad giver dem særlige udfordringer at arbejde med borgere med demens. Halvdelen oplever i nogen grad sådanne særlige udfordringer. Arbejdet kræver bl.a. stor tålmodighed; ofte mere tid, end der er til rådighed, og at medarbejderen lærer den demente borger og vedkommendes reaktioner at kende.
- Næsten 2 ud af 3 har oplevet situationer, som var særligt krævende, fordi borgeren var dement. Mange medlemmer nævner situationer med vrede eller aggressive borgere – de opstår bl.a. i forbindelse med hjælp til personlig hygiejne (bad og anden kropskontakt) og medicingivning.
- Næsten 9 ud af 10 medlemmer, der arbejder med demente borgere, svarer, at det tager længere tid for dem at udføre deres arbejdsopgaver hos demente borgere end hos borgere, der ikke lider af demens.
- 1 ud af 14 medlemmer oplever, at borgere, der lider af demens, altid er blevet visiteret til mere hjemmehjælp pga. deres demens. Lidt under 4 ud af 10 oplever, at det nogle gange forholder sig sådan.
- 6 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder med demente borgere, har været udsat for fysisk vold - fx slag, niv, riv eller spyt - fra en borger med demens.
- Der er også 7 ud af 10 adspurgte, som har været udsat for psykisk vold - fx nedladende bemærkninger, skældud eller seksuelle tilnærmelser - fra en borger med demens.

9 ud af 10 af medlemmer i hjemmeplejen arbejder med demente borgere

9 ud af 10 adspurgte medlemmer angiver, at de arbejder med demente borgere.

Figur 1: Arbejder du med demente borgere i dit arbejde i hjemmeplejen?

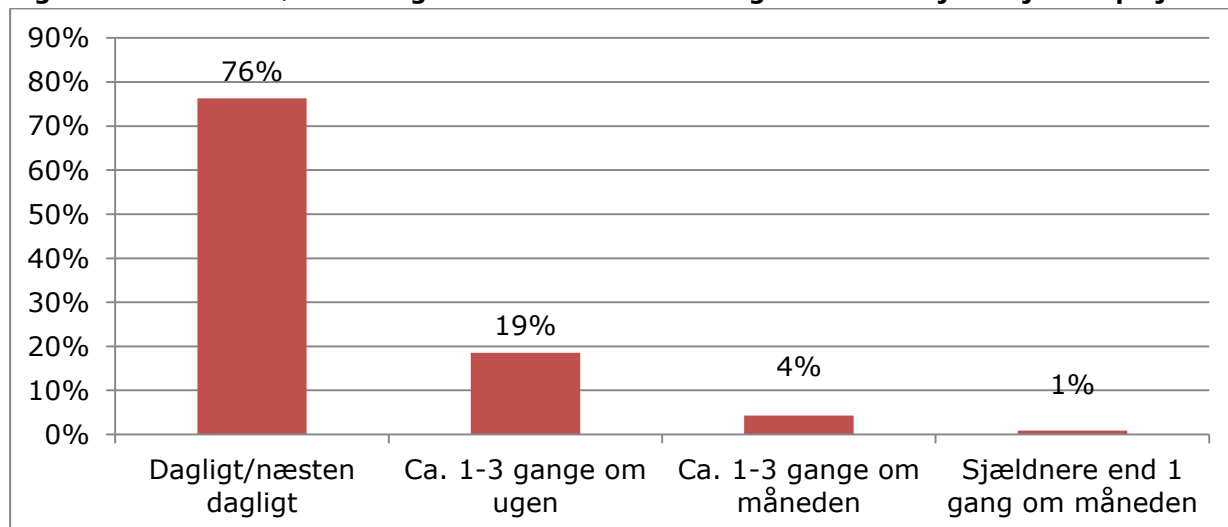

Anm.: 261 besvarelser

3 ud af 4 medlemmer i hjemmeplejen, der arbejder med demente borgere, møder demente dagligt

Af de medlemmer i undersøgelsen, der møder demente borgere i deres arbejde i hjemmeplejen, er der 3 ud af 4, for hvem dette sker dagligt. 1 ud af 5 møder demente borgere i deres arbejde 1-3 gange om ugen, og kun 5 procent angiver, at dette sker 1-3 gange om måneden eller sjældnere.

Figur 2: Hvor ofte møder du i gennemsnit demente borgere i dit arbejde i hjemmeplejen?

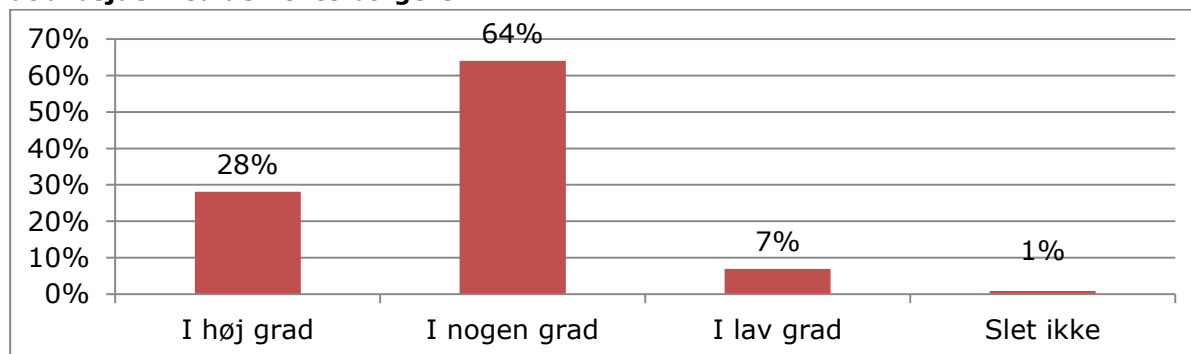
Anm.: 232 besvarelser.

2 ud af 3 medlemmer har i nogen grad den fornødne viden og erfaring til at arbejde med demente borgere

Mere end 9 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder med demente borgere i hjemmeplejen, angiver, at de i høj eller i nogen grad har den fornødne viden og erfaring til at arbejde med disse borgere. Hovedparten af medlemmerne vurderer dog, at de kun i nogen grad har den fornødne viden og erfaring.

7 procent har svaret "i lav grad" til spørgsmålet, og 1 procent mener slet ikke, at de har den fornødne viden og erfaring til at arbejde med demente borgere.

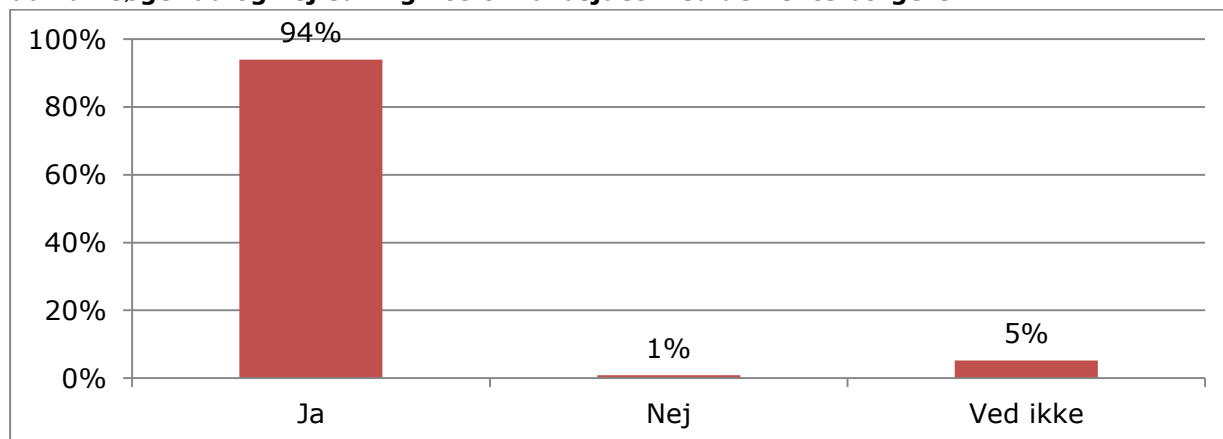
Figur 3: I hvilken grad synes du, at du har den fornødne viden og erfaring med demens til at arbejde med demente borgere?

Anm.: 231 besvarelser

Derudover svarer 94 procent af de adspurgte, at deres arbejdsplads eller deres kommune har en demenskonsulent tilknyttet, som medlemmerne kan søge råd og vejledning hos om arbejdet med demente borgere.

Figur 4: Har din arbejdsplads og/eller din kommune en demenskonsulent tilknyttet, som du kan søge råd og vejledning hos om arbejdet med demente borgere?

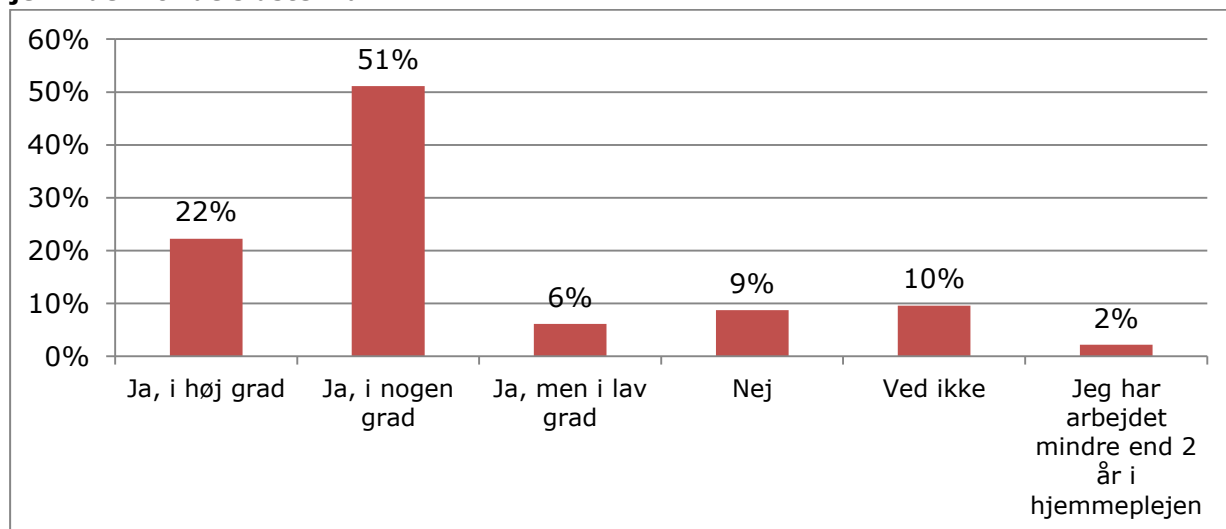

Anm.: 232 besvarelser.

Flere demente borgere i hjemmeplejen de seneste to år

3 ud af 4 medlemmer oplever i høj grad eller nogen grad, at der i de seneste to år er kommet flere demente borgere i den hjemmepleje, hvor de arbejder. 6 procent oplever det samme, men kun i lav grad. 9 procent har ikke oplevet, at der er kommet flere demente borgere. 1 ud af 10 har svaret "ved ikke" til spørgsmålet.

Figur 5: Oplever du, at der i din kommune er kommet flere demente borgere i hjemmeplejen inden for de sidste 2 år?

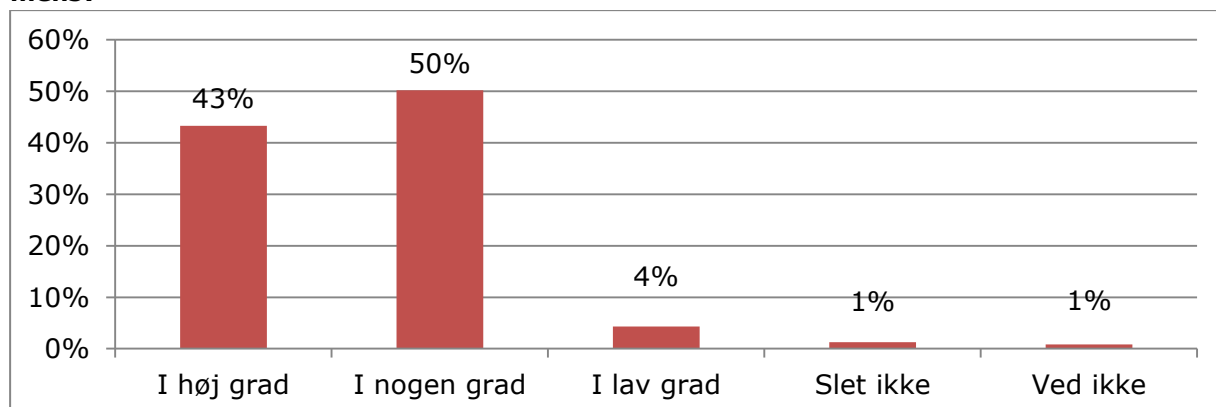

Anm.: 229 besvarelser.

Særlige udfordringer ved at arbejde med borgere med demens

Arbejdet med de demente borgere i hjemmeplejen giver medlemmerne nogle særlige udfordringer. 4 ud af 10 medlemmer svarer, at det i høj grad er tilfældet, og halvdelen, at det gælder i nogen grad.

Figur 6: I hvilken grad giver det dig særlige udfordringer at arbejde hos borgere med demens?

Anm.: 231 besvarelser.

De medlemmer, der i høj grad eller nogen grad oplever særlige udfordringer ved arbejdet med demente borgere i hjemmeplejen, har også haft mulighed for at uddybe deres svar. 107 medlemmer har valgt at beskrive én eller flere særlige udfordringer.

Disse medlemmer nævner bl.a.:

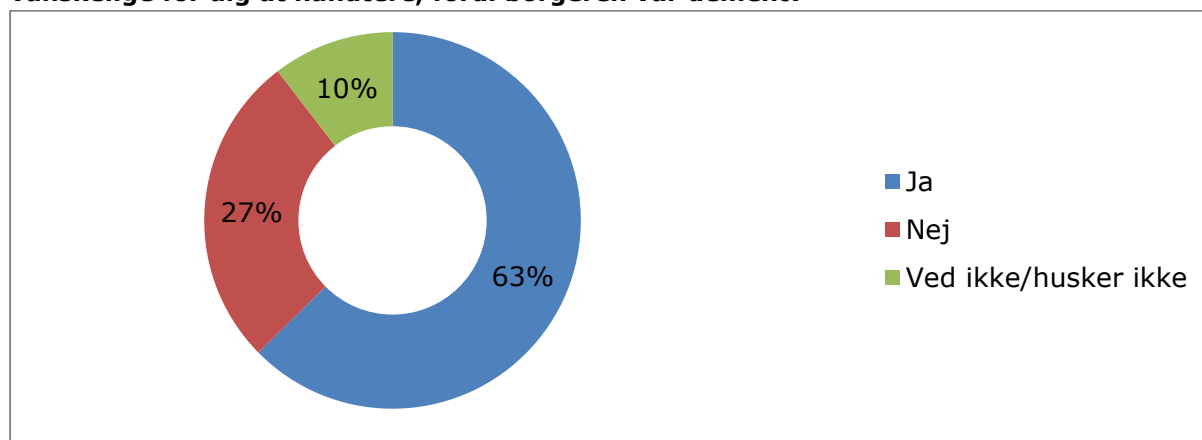
- At arbejdet kræver stor tålmodighed
- At arbejdet kræver gode evner til at forudse og forstå borgernes reaktioner – det er vigtigt, at de demente borgere og medarbejderne lærer hinanden godt at kende
- At dagene med de demente borgere ikke ligner hinanden – det er meget forskelligt, hvilket humør mv. medlemmerne møder hos disse borgere
- At det ofte kniber med tid til at udføre arbejdsopgaverne
- At de demente borgere ofte siger nej til hjælp, og at de ansatte i disse situationer er meget opmærksomme på ikke at komme til at begå overgreb.

En del medlemmer er inde på, at de er glade for at arbejde hos demente borgere – et medlem skriver således om det: *”Jeg kan gode lide at arbejde med demente, fordi der ikke er to dage, der er ens, og det føles dejligt at gøre en forskel, hvor der virkelig er brug for det.”*

Næsten 2 ud af 3 har oplevet situationer i hjemmeplejen, som var særligt krævende, fordi borgeren var dement

63 procent af de medlemmer, der arbejder med demente i hjemmeplejen, angiver, at de har været ude for situationer, der var særligt vanskelige at håndtere for dem, fordi borgeren var dement.

Figur 7: Har du været ude for situationer i dit arbejde i hjemmeplejen, som var særligt vanskelige for dig at håndtere, fordi borgeren var dement?

Anm.: 230 besvarelser

De medlemmer, der har oplevet situationer, der var særligt vanskelige at håndtere, fordi borgeren var dement, har kunnet uddybe deres svar. 94 medlemmer har beskrevet én eller flere sådanne situationer:

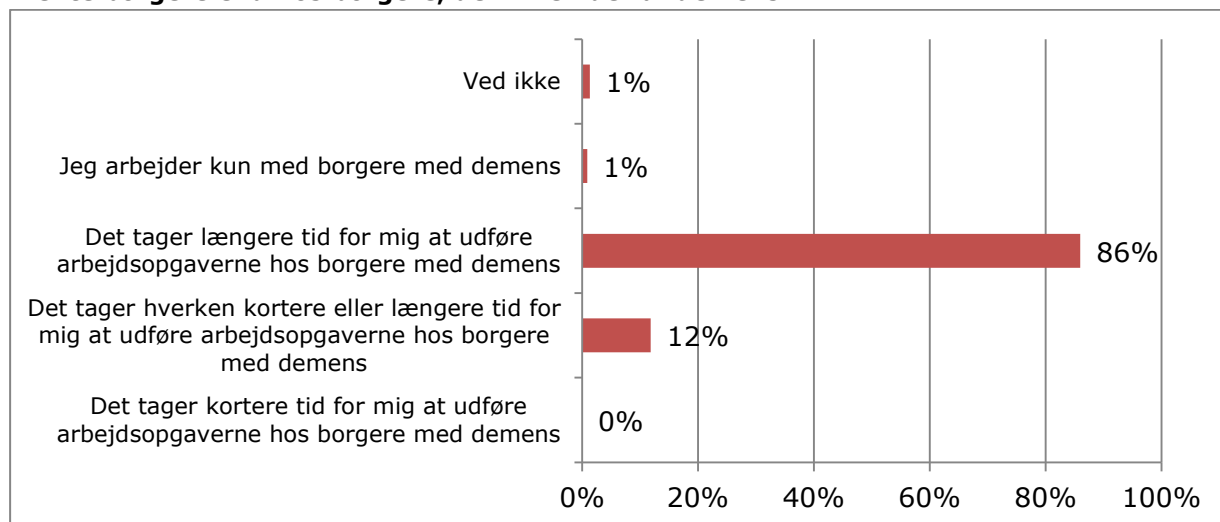
- Mere end hver tredje nævner situationer med vrede eller aggressive borgere, hvoraf nogle så slår, sparker og lign.
- Mere end hver femte peger på situationer, hvor borgere skal motiveres til eller hjælpes med deres personlige hygiejne (bad, toiletbesøg, bleskift mv.)
- Også medicingivning og servering af mad og drikke kan udløse angst og andre reaktioner hos de demente borgere.
- Der er desuden en del medlemmer, som nævner situationer, hvor demente borgere er "dørsøgende" og vil forlade deres bolig, eller situationer, hvor borgeren har forladt sin bolig og enten ikke vil hjem eller ikke kan finde hjem.
- Enkelte medlemmer fremhæver situationer, hvor de har fået lov til at bruge tvang.

Et medlem skriver således om vanskelige situationer: *"Netop, når man kommer sjældent hos den demente, og de ikke kan genkende een. Risiko for, at de bliver vrede og utrygge. Hvis der så også mangler arbejdsbeskrivelser, er det ekstra svært, fordi man ikke kan prøve at ensrette arbejdet og dermed give større tryghed".*

Det tager længere tid at udføre arbejdsopgaver hos demente borgere

Næsten 9 ud af 10 medlemmer, der arbejder med demente borgere, svarer, at det tager længere tid for dem at udføre deres arbejdsopgaver hos disse borgere end hos borgere, der ikke lider af demens. Ingen svarer, at det tager kortere tid. 12 procent svarer, at det hverken tager kortere eller længere tid at udføre arbejdsopgaverne hos demente borgere.

Figur 8: Tager det kortere eller længere tid for dig at udføre dine arbejdsopgaver hos demente borgere end hos borgere, der ikke lider af demens?

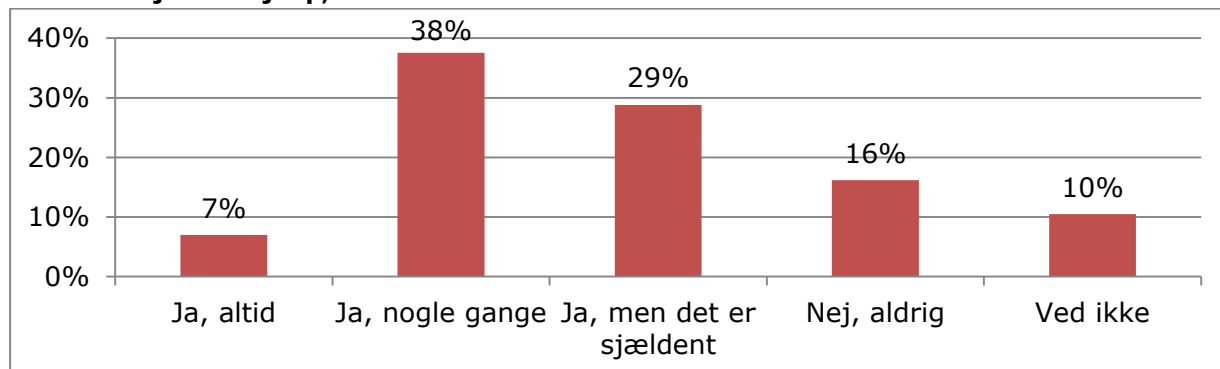

Anm.: 228 besvarelser.

Få medlemmer oplever, at borgere, der lider af demens, altid visiteres til mere hjemmehjælp, fordi de lider af demens

Selv om næsten 9 ud af 10 medlemmer, der arbejder med demente, svarer, at det tager længere tid at udføre opgaver hos borgere med demens, er det kun 1 ud af 14, der oplever, at borgere, der lider af demens, altid bliver visiteret til mere hjemmehjælp, fordi de lider af demens. Lidt under 4 ud af 10 oplever, at det nogle gange forholder sig sådan. 3 ud af 10 svarer, at det sjældent er tilfældet, og 1 ud af 16 svarer, at det aldrig forholder sig sådan.

Figur 9: Har de demente borgere, som du besøger som led i dit arbejde, fået visiteret ekstra tid til hjemmehjælp, fordi de lider af demens?

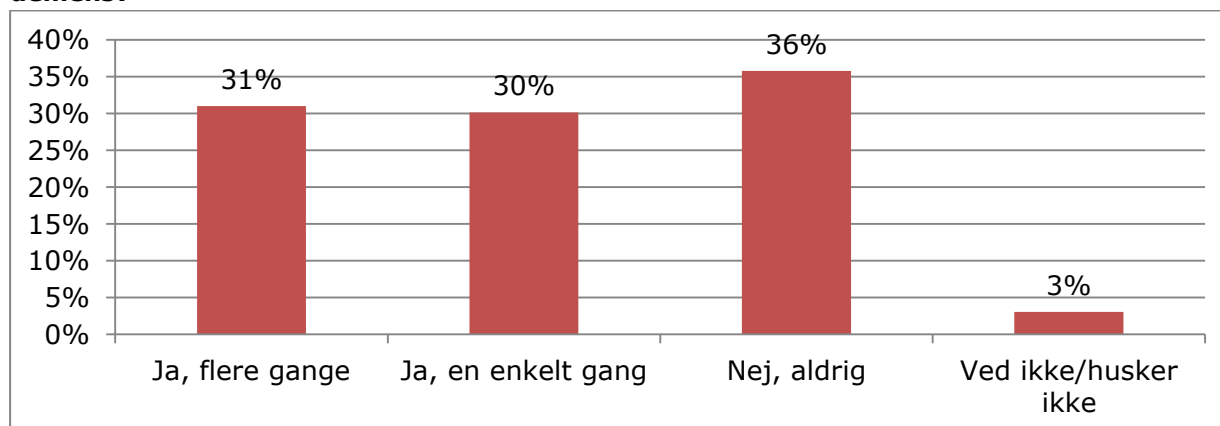

Anm.: 229 besvarelser.

6 ud af 10 af de medlemmer i hjemmeplejen, der arbejder med demente borgere, har været udsat for fysisk vold

31 procent af de adspurgte medlemmer, der arbejder med demente borgere, har flere gange været udsat for fysisk vold som fx slag, niv, riv eller spyt fra sådanne borgere. 30 procent angiver, at de har været udsat for noget sådant en enkelt gang. 36 procent har aldrig været udsat for fysisk vold fra en borger med demens.

Figur 10: Har du været udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv eller spyt fra en borger med demens?

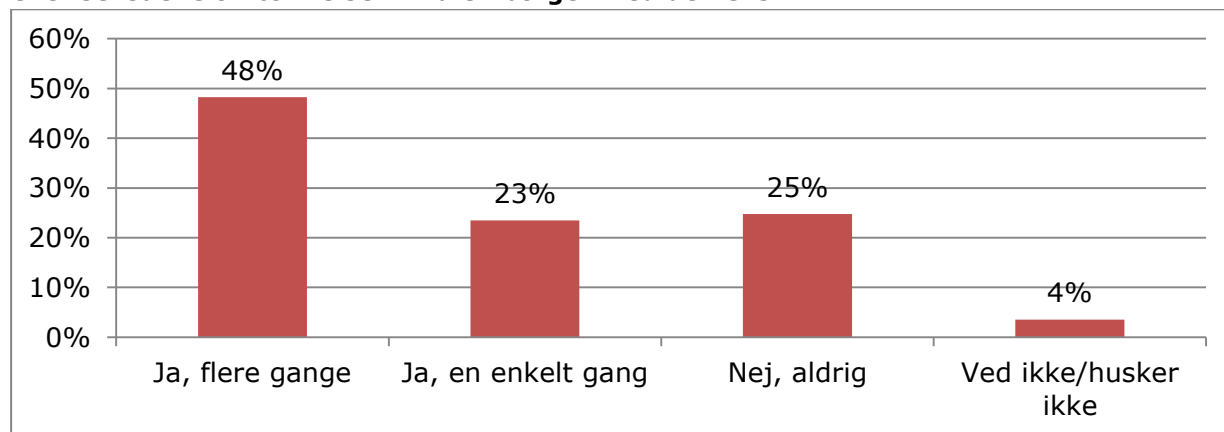

Anm.: 229 besvarelser.

7 ud af 10 medlemmer i hjemmeplejen, der arbejder med demente, har været udsat for psykisk vold

Næsten halvdelen (48 procent) af de medlemmer, der arbejder med demente, har flere gange været udsat for psykisk vold som fx nedladende bemærkninger, skældud eller seksuelle tilnærmelser fra en borger med demens. 23 procent svarer, at de har oplevet dette en enkelt gang, mens ¼ svarer, at de aldrig har været udsat for psykisk vold fra en borger med demens.

Figur 11: Har du været udsat for psykisk vold - fx nedladende bemærkninger, skældud eller seksuelle tilnærmelser - fra en borger med demens?

Anm.: 226 besvarelser.

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen om, hvilke erfaringer medlemmerne i hjemmeplejen har med at arbejde med demente borgere, er gennemført i perioden 13.-20. december 2011 ved en spørgeskemaundersøgelse via forbundets elektroniske medlemspanel.

Deltagerne i medlemspanelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside, og medlemmer, der - tilfældigt eller via undersøgelser uden for panelet – er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv.

De spørgsmål, der er afrapporteret i dette notat, er blevet stillet til erhvervsaktive medlemmer, der er i arbejde i hjemmeplejen.

Undersøgelsen om demente borgere i hjemmeplejen var en del af en større undersøgelse, der også indeholdt andre emner (bl.a. julegaver fra arbejdsgivere samt medlemmernes evt. erfaringer med selvmord og selvmordsforsøg blandt borgere).

I alt 3.350 medlemmer blev inviteret til undersøgelsen. 63 e-mail-adresser var uvirkelige, så det reelle antal inviterede var 3.287 medlemmer.

1.786 medlemmer har besvaret hele eller dele af det spørgeskema, der har været stillet til dem. Det giver en svarprocent på 54,3 procent. 53,6 procent har gennemført undersøgelsen fuldt ud.

Svarprocenten ligger på linje med svarprocenten i andre undersøgelser via medlemspanelet.

I dette notat indgår svar fra 261 erhvervsaktive FOA-medlemmer, der er i arbejde og arbejder i hjemmeplejen. Svarene fra ikke-fuldt gennemførte interviews er inkluderet i analysen.